

POSTANOWIENIE

12 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 12 grudnia 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.
przeciwko D. spółce akcyjnej w upadłości w K. i Instytutowi w W.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Instytutu w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z 20 kwietnia 2023 r., I AGa 343/21,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. zasądza od pozwanego Instytutu w W. na rzecz powoda A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 20 kwietnia 2023 r., Sąd Apelacyjny w Krakowie, w sprawie z powództwa A. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. przeciwko D. spółce akcyjnej w K. w upadłości i Instytutowi w W., o zapłatę, na skutek apelacji Instytutu w W. od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z 24 czerwca 2021 r., zmienił zaskarżony wyrok (pkt I); oddalił apelację w pozostałej części (pkt II) oraz orzekł o kosztach postępowania (pkt III).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona

pozwana Instytut w W., zaskarżając wyrok w całości.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

4. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

5. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie,

nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

6. Skarga kasacyjna strony pozwanej nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzą powołane przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 k.p.c.

7. Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Zagadnienie prawne powinno, przede wszystkim, być sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń (postanowienie Sądu Najwyższego z 7 czerwca 2001 r., III CZP 33/01), a jednocześnie być przedstawione w sposób ogólny i abstrakcyjny tak, aby umożliwić Sądowi Najwyższemu udzielenie uniwersalnej odpowiedzi, niesprowadzającej się do samej subsumpcji i rozstrzygnięcia konkretnego sporu (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., III CZP 66/02; z 22 października 2002 r., III CZP 64/02; z 5 grudnia 2008 r., III CZP 119/08).

8. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1

k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

9. W przedmiotowej sprawie nie została spełniona żadna z wyżej wymienionych przesłanek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarżący w zakresie problematyki związanej z art. 647¹ k.c. (w brzmieniu obowiązującym przed 1 czerwca 2017 r.) sformułował dziesięć zagadnień prawnych, które w jego ocenie są istotne, a których punktem wspólnym jest odniesienie do problemu zależności między przyjęciem rozszerzonej odpowiedzialności inwestora a wprowadzeniem w umowie zawartej pomiędzy zamawiającym a generalnym wykonawcą procedury zgłoszenia podwykonawcy, w świetle której w przypadku zamiaru powierzenia części czynności wynikających z umowy zawartej pomiędzy zamawiającym a generalnym wykonawcą do wykonania podwykonawcy, wymagane jest przedstawienie zamawiającemu projektu umowy o podwykonawstwo wraz z częścią dokumentacji dotyczącej wykonania określonych w umowie powykonawczej lub projekcie dostawy, usługi lub roboty budowlanej.

W ocenie Sądu Najwyższego skonstruowane w ten sposób zagadnienia prawne nie są istotne, a mogą być rozstrzygane przez sądy odpowiednio do ustaleń faktycznych poczynionych w konkretnej sprawie. Są to zatem problemy natury faktycznej, a nie prawnej. W przedmiotowej sprawie Sąd Apelacyjny przeprowadził, w kontekście zarzutów apelacyjnych związanych z art. 647¹ k.c., analizę faktycznych relacji stron umowy, dochodząc do przekonania, że *„w stanie faktycznym sprawy ziściły się przesłanki odpowiedzialności pozwanego Instytutu (inwestora) za wynagrodzenie strony powodowej (podwykonawcy) za prace wykonane na podstawie umowy podwykonawczej zawartej z pozwaną Spółką (generalnym wykonawcą).”*

W kontekście problematyki objęcia prac projektowych oraz robót budowlanych jedną umową, Sąd Najwyższy podziela stanowisko wyrażone w odpowiedzi na skargę kasacyjną. Sprowadzić je można do stwierdzenia tam wyrażonego, iż *„brak podstaw, aby a priori wykluczać z zakresu umów zawieranych*

przez wykonawcę z podwykonawcą, o których mowa w art. 647¹ k.c., czynności prawnych, których przedmiotem jest wykonywanie przez podwykonawcę prac projektowych.” Przytaczanie argumentacji zawartej w tej części uzasadnienia odpowiedzi na skargę kasacyjną, należy uznać, w tym miejscu za zbędne.

10. Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy stoi na stanowisku, że najistotniejsze dla rozstrzyganej sprawy problemy prawne były już wyjaśniane w orzecznictwie. W związku z tym przedstawione w skardze kasacyjnej zagadnienia prawne nie mają waloru nowości i nie są zagadnieniami istotnymi, których wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju prawa. W istocie zagadnienia prawne i wątpliwości dotyczące wykładni prawa, wskazane przez skarżącego, są pytaniami o trafność stanowiska Sądu wyrażonego w związku z rozstrzygnięciem tej konkretnej sprawy i polemiką z tym stanowiskiem, związaną z zastosowaniem konkretnych przepisów prawa. Pozwala to na przyjęcie, że skarżącemu nie chodzi o wykazanie przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., a jedynie o poddanie zaskarżonego orzeczenia kontroli kasacyjnej.

11. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.).

12. Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

